

TÁJÉKOZTATÓ

a 2023. évben hatályos, mezőgazdasági termelést érintő időjárési és más természeti kockázatok kezelését szolgáló agrárkár-enyhítési rendszer főbb jellemzőiről

- **Jogsabályi háttér**

A [mezőgazdasági termelést érintő időjárési és más természeti kockázatok kezeléséről szóló 2011. évi CLXVIII. törvény](#) (a továbbiakban: Mkk. tv.), továbbá a [kárenyhítési hozzájárulás megfizetésével, valamint a kárenyhítő juttatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 27/2014. \(XI. 25.\) FM rendelet](#) teremti meg az **agrárkár-enyhítési rendszer** jogszabályi alapját.

- **Az agrárkár-enyhítési rendszer jellemzői**

Az **agrárkár-enyhítési rendszerben** kezelt elemi káresemények köre: **téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, aszály, mezőgazdasági árvíz, belvíz, felhőszakadás, vihar és a jégeső** okozta károk is kockázati tényezők. Az agrárkár-enyhítési rendszer kizárólag a **mezőgazdasági termelők megalapozott káreseményeire nyújt részbeni ellentételezést**, ezért az agrárkár-enyhítési rendszerben a mezőgazdasági termelő többek között akkor jogosult kárenyhítő juttatásra (támogatásra), ha elemi káresemény következett be [azaz a növénykultúrában üzemi szinten a **hozamcsökkenés** (a kipusztult növényállomány, illetve természsökkenés) meghaladta a **30%-ot**] és a **hozamérték-csökkenés** (a károsodás miatti termelési érték csökkenés) a károsodott kultúrák vonatkozásában meghaladta a **15%-os** mértéket. A hozamcsökkenés megállapításához szolgáló referencia hozam kapcsán az elmúlt 5 év hozamait figyelembe véve – a legmagasabb és legalacsonyabb hozammal rendelkező 2 év elhagyásával – képzett három éves átlaghozamot kell figyelembe venni. A saját termelési eredményeket kizárólag abban az esetben lehet vármegeyi (vagy ennek hiányában országos) átlaghozam adatokkal helyettesíteni, amennyiben a mezőgazdasági termelő saját gazdaságában nem termesztette az adott növényt az adott termelési időszakban.

Az agrárkár-enyhítési rendszernek **kötelezően tagja** az a mezőgazdasági termelő, aki egységes kérelmet nyújt be a Magyar Államkincstárhoz (a továbbiakban: Kincstár), és az egységes kérelemben bejelentett, használatban lévő termőföldterület nagysága eléri, vagy meghaladja

- az **ültetvényművelésre szolgáló ültetvényterület** esetén **az 1 hektárt**, vagy
- a **szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület** esetén **az 5 hektárt**, vagy
- **egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló terület** esetén **a 10 hektárt**, vagy
- **együttesen a szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló terület és ültetvényművelésre szolgáló ültetvényterület** esetén **az 5 hektárt**, vagy
- **együttesen a szántóföldi zöldség és egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló terület és ültetvényművelésre szolgáló ültetvényterület** esetén **a 10 hektárt**.

A fenti területméretnél **kisebb** földterületen gazdálkodó mezőgazdasági termelő **önkéntesen**, a tárgyévre vonatkozó egységes kérelemben megtett külön nyilatkozattal – 3 év folyamatos tagságot vállalva – csatlakozhat az agrárkár-enyhítési rendszerhez. Ebben az esetben a mezőgazdasági termelő az Mkk. tv. szerinti kockázatközösségi tagságát a tárgyévet megelőző év november 1. napjától fennállónak kell tekinteni.

Az agrárkár-enyhítési rendszerben tag mezőgazdasági termelő – közteherként – köteles **kárenyhítési hozzájárulást fizetni** és **kárenyhítő juttatásra jogosultságot szerezhet**. A

befizetett összes termelői kárenyhítési hozzájárulást az állam a központi költségvetésből nyújtott támogatásként legalább ugyanakkora összeggel egészíti ki.

Az éves kárenyhítési hozzájárulás mértéke a mezőgazdasági termelő használatában lévő, és:

- ültetvényművelésre szolgáló termőföld esetén 4500 Ft/ha;
- szántóföldi zöldség termesztésére szolgáló termőföld esetén 4500 Ft/ha;
- egyéb szántóföldi kultúrák termesztésére szolgáló termőföld esetén 1500 Ft/ha.

A mezőgazdasági termelőt a **kárenyhítési hozzájárulás**-fizetési kötelezettségének tényleges összegéről a Kincstár **augusztus 15-éig** határozatban értesíti. A mezőgazdasági **termelő** a kárenyhítési **hozzájárulást szeptember 15-ig beérkezőleg köteles maradéktalanul megfizetni a Magyar Államkincstár 10032000-01220191-51900001 számlájára**. Felhívjuk a figyelmet, hogy **ez a határidő** nem a banki átutalási megbízás megadásának vagy az átutalásnak a végső időpontjára, hanem a **megfizetett összeg Kincstár számláján történő jóváírására vonatkozik**. Az átutalást ezért célszerű legkésőbb a határidőt megelőző munkanapon elindítani. A kárenyhítő juttatásra való jogosultság egyik feltétele a kárenyhítő hozzájárulás határidőben és maradéktalanul történő megfizetése, erre tekintettel a **kárenyhítési hozzájárulás** befizetésének elmaradása vagy a határidőn túli befizetése a kárenyhítő juttatás igénybevételére vonatkozó jogosultság elvesztését eredményezi.

Az adott **kárenyhítési évben** (tárgyévet megelőző év november 1-jétől tárgyév október 31-ig) bekövetkezett **mezőgazdasági káresemény** és a várható hozamcsökkenés mértékének (meghatározott adattartalommal történő) **bejelentésére az alábbi szabályok vonatkoznak**:

1. a mezőgazdasági termelő a káresemény bekövetkezésétől számított 15 napon belül köteles megtenni a Kincstár által erre a célra kialakított elektronikus felületen (elektronikus úrlapon).

Mezőgazdasági káresemény bekövetkezésének időpontja:

- aszály, belvíz, téli fagy vagy mezőgazdasági árvíz esetén az az időpont, amikor a károsodással érintett területen termesztett növénykultúrán a károsodás első alkalommal észlelhetővé válik, függetlenül az időjárási jelenség és természeti esemény bekövetkezésének tényleges időpontjától;
- felhőszakadás, jégeső, tavaszi fagy, őszi fagy vagy vihar esetén az az időpont amikor az időjárási jelenség és természeti esemény a károsodással érintett területen bekövetkezik.

2. Ha a mezőgazdasági káresemény tárgyév március 31-e után következik be és a kárbejelentésre nyitva álló 15 napos határidő az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló időszakban telik le, akkor – a 15 napos határidőtől eltérően – a kárbejelentés az egységes kérelem szankciómentes benyújtására előírt határidő utolsó napjáig (2023. június 9-ig) tehető meg.

3. A használatban lévő termőföldön a kárbejelentést legkésőbb a tervezett betakarítás vagy a károsodással érintett terület más növénykultúrával való hasznosítását megelőző talaj-előkészítés előtt tizenöt nappal kell megtenni.

4. A kárbejelentést téli fagy esetén legkésőbb tárgyév április 15-éig, tavaszi fagy esetén legkésőbb tárgyév május 31-éig, őszi fagy esetén szeptember 1-jét követően legkésőbb november 30-áig, aszály esetén tárgyév április 1-jétől szeptember 30-áig kell megtenni.

A kárbejelentéseket a fent felsorolt 1-4. pontokban foglaltak együttes figyelembevételével kell megtenni, és a négy pont közül azon pont szerint kell a kárbejelentést megtenni, amely a legkorábbi bejelentési határidőt határozza meg. Azaz pl. amennyiben 2023. május 30. napján tavaszi fagykár káresemény következik be, akkor a kárbejelentés legkésőbb 2023. május 31-éig jelenthető be!

A kárbejelentésre nyitva álló határidő jogvesztő. A kárbejelentést a Kincstár által erre a célra rendszeresített elektronikus felületen lehet megtenni, amelyet a károsodással érintett terület szerint illetékes, földművelésügyi igazgatási hatáskörben eljáró vármegyei kormányhivatal (agrárkár-megállapító szerv) bírál el. A mezőgazdasági káresemény bejelentésére vonatkozó határidő(k) elmulasztása esetén, illetve a kárbejelentésre az agrárkár-megállapító szerv által hozott jóváhagyó döntés hiányában a kárenyhítő juttatás iránti kérelem elutasításra kerül.

A kárenyhítő juttatás iránti kérelmét a mezőgazdasági termelő tárgyév november 30-ig nyújthatja be a Kincstár által erre a célra kialakított elektronikus felületen (elektronikus űrlapon). A kárenyhítő juttatás iránti kérelemben feltüntetett adatok megalapozottságát az **agrárkár-megállapító szerv bírálja el.**

Felhívnanánk a figyelmet, hogy az egyébként járó kárenyhítő juttatás teljes összegére azon mezőgazdasági termelő lesz jogosult, aki az **üzemi szintű referencia hozamértéknek legalább felére és az adott növénykultúrára jellemző, az Mkk. tv. szerinti aszály, belvíz, felhőszakadás, jégeső, mezőgazdasági árvíz, tavaszi fagy, őszi fagy, téli fagy vagy vihar** miatt bekövetkező mezőgazdasági káreseményre kiterjedő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel rendelkezik. Ezt a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pillére szerinti, díjtámogatott mezőgazdasági biztosítással is és egyéb piaci biztosítással is teljesítheti a mezőgazdasági termelő. Továbbá mezőgazdasági biztosítás alatt **a hozamcsökkenést kiváltó káresemény bekövetkezése előtt megkötött** és a biztosítási szerződés alapján díjrendezett mezőgazdasági biztosítást kell érteni. Adott káreseményre kiterjedő hatályú mezőgazdasági biztosítás hiányában az egyébként járó kárenyhítő juttatás felére jogosult a mezőgazdasági termelő.

Felhívjuk a figyelmet továbbá arra is, hogy – a kárenyhítési alap forrásainak védelme érdekében – a káresemény után az agrárkár-megállapító szerv által felmért és igazolt várható hozamnál a betakarításkor elért és gazdálkodó által a kárenyhítési kérelemben bejelentett tényleges hozam 30%-ot meghaladó mértékben nem lehet alacsonyabb. Mindezekre tekintettel fontos, hogy a vegetációs időszak alatt tapasztalt valamennyi káreseményt határidőben és a várható hozamkiesés tekintetében a lehető legkörültekintőbben jelentsék be a mezőgazdasági termelők, továbbá a növénykultúra betakarításig történő újabb károsodása esetén a kárt minden esetben jelentsék be, és a várható hozamot korrigálják.

- **Kifizetés**

A Kincstár a tárgyévet követő év március 31-éig határozatban értesíti a mezőgazdasági termelőt a kárenyhítő juttatás iránti igénye alapján megállapított kárenyhítő juttatás mértékéről, és teljesíti a kifizetéseket.